

Predikan i Kindaholms församling 2015 av Tobias Bäckström

6 sönd efter trefaldighet

”Efterföljelse”

3 Mos 19:1-2, 13-18

1 Petr 1:13-16

Matt 5:20-26

Ps: 752, 281, 399, 260

Hur rättfärdig måste man vara för att komma in i himmelriket? Det var förmodligen en ganska vanlig diskussion på Jesus tid. Fariséerna var ju de som gick längst i sin iver, de utgick inte bara från Guds bud i gamla testamentet, de hade dessutom lagt till en hel del egna bud. För att vara på den säkra sidan.

Och Jesus måste givetvis också ha fått frågan från folk. Vad säger du? Du verkar ju inte vara lika hård som fariséerna? Hur rättfärdig behöver jag vara, räcker det med hälften av vad fariséerna åstadkommer?

Vad blir då Jesus svar? Ja, det kommer alldeles i början av dagens evangelium: ”Om inte er rättfärdighet *överträffar* fariséerna kommer ni inte in i himmelriket!” Detta måste ju ha kommit som en chock för de som lyssnade. Det betydde ju att det var nästintill omöjligt. Men är det inte också lite märkligt det Jesus säger. Han har ju tidigare anklagat fariséerna för att vara hycklare och vilseleda folket. Men här tycks han uppmana lärjungarna att de ska bli som fariséerna, fast ännu mer nitiska. Hur ska vi förstå det?

Det som Jesus vill inskräpa är att väljer man lagens väg in till himmelriket så finns det ingen gräns för hur noga du måste följa lagen. Du kan inte förhandla med Gud. Du kan inte försöka komma överens om en minsta gradering som man måste uppfylla för att bli godkänd. Det är allt eller inget.

Jesus vill varna dem från att försöka spela med i samma match som fariséerna, han introducerar istället ett helt nytt spel, med nya regler. En ny etik.

Fariséernas etik skulle man kunna kalla *regeletik* eller *pliktetik*. Det innebär att man har en uppsättning regler vars plikt det är att följa. Gör man det är man en god och rättskaffens människa.

För en pliktetiker kan tillvaron bli relativt okomplicerat. Man har en lista att hålla sig till. Det är lätt att veta vad som är rätt och fel, det är bara att titta i katalogen.

Men den här typen av etik kan också leda till en viss hårdhet mot andra. Vi har alla stött på pliktetiker. Människor som verkar vara så perfekta men på ett sätt som stöter bort andra. Det blir lätt att de moraliserar över andra människor.

Det här blir en rättfärdighet som stannar på ytan, den fokuserar på yttre handlingar: jag gör mitt och sen kan jag vara nöjd. En pliktetiker kan följa lagar och regler till punkt och pricka utan att för den skull vara en god människa.

Det Jesus kommer med är något annat. Jesus etik kan man kalla för *sinnelagsetik*. Det innebär att det inte är mina yttre handlingar som avgöra om jag är en god människa. Det är mitt inre sinnestillstånd som är det viktiga. Det är mina avsikter och motiv som avgör om en handling är god eller inte.

Jesus tar exemplet med budet: ”Du skall inte dräpa”. Ett ganska enkelt bud, lätta att förstå.

Och det är ju också något som de flesta av oss lyckas hålla. Jag tror att det är just därför som Jesus väljer detta som exempel.

Men för Jesus räcker det alltså inte att du håller budet i yttre mening om du i ditt inre egentligen hade velat göra på något annat sätt. Har du någon gång blivit så arg på någon att du önskat livet ur denne. Ja, då är du skyldig till mord! Gud ser till hjärtat, till ditt inre sinnestillstånd.

Detta gör ju saken svårare än om jag bara hade kunnat fokusera på mina yttre handlingar. Nu måste ju plötsligt hela min varelse involveras: min vilja och mina önskningar. Jag kan inte lämna någon del av mig själv utanför.

Allt hänger alltså ihop. Vi kan inte ha vattentäta skotta inom oss, så att vi går omkring och hatar någon som vi till det yttre ändå är vänlig och trevlig mot. Då blir vi inga hela människor.

Det är också så vi för förstå varför vi ska vänta med att bära fram en gåva till offeraltaret och först försonas med den som vi har något otalt med. Min relation till andra människor påverkar min relation till Gud. De påverkar varandra ömsesidigt, är det dåligt på ett håll, så förgiftar det åt andra hållet också. Gudstjänst och liv måste hålla ihop. Våra liv i vardagen ska vara ett utflöde från gudstjänsten.

Och detta är så viktigt att vi måste skynda oss! Normalt brukar man ju tala om tålmod som en dygd, men inte här. När det gäller att försonas med varandra gäller den heliga brådskan! Otåligheten är en dygd. Och egentligen förstår vi ju alla varför, även om det kan vara så svårt att omsätta det i praktiken. Vi vet hur lätt det är att man skjuter på försoningsprocesser. Och när man drar sig för att söka upp den man har något otalt med så riskerar konflikten att bli cementerad. Ju längre tiden går, desto svårare går den att lösa

Den här typen av rättfärdighet som Jesus talar om involverar hela min personlighet. Det som behövs är en ny människa, inte att jag bara förbättrar min yta. Det är en rättfärdighet som jag aldrig själv kan nå, hur mycket jag än jobbar med mig själv. En rättfärdighet som överträffar fariséernas. Eller, som det egentligen står: en rättfärdighet som *överflödar* fariséernas. Men denna överflödande rättfärdighet vill Jesus ge dig i dag. Hans rättfärdighet blir din genom tron. Du får ta emot den i nåd.

När Jesus tog på sig vår synd på korset så gav han oss något annat istället. Han som själv var rättfärdig behöll den inte för sig själv utan gav den i utbyte till oss. Och hans rättfärdighet är en överflödande rättfärdighet som räcker till oss alla.